

درس ۱۴ (میراث فرهنگی ایران در عصر سلجوقی)

۱ چرا سلجوقیان در میان سه سلسله ترک تبار از اهمیت بیشتری برخوردار بودند ؟

سلجوقیان هم به سبب تأثیری که در تحولات ایران و سایر سرزمین های اسلامی و هم به سبب وسعت قلمروشان ، اهمیت بیشتری داشتند .

۲- سلجوقیان تشکیلات حکومت خود را چگونه پایه گذاری کردند ؟

سلجوقیان تشکیلات اداری و حکومتی خود را بر اساس تشکیلاتی که از سامانیان و غزنویان به جای مانده بود ، پایه گذاری کردند . البته تشکیلات آن دوره ها نیز بر گرفته از نظام اداری و حکومتی ایران باستان بود و در هر دوره تغییراتی نیز در آن پدید می آمد .

۳- در دوره سلجوقیان سلاطین برای مشروعیت بخشیدن به حکومت خود چه می کردند ؟

سعی می کردند خود را مطیع و پشتیبان دستگاه خلافت نشان دهند .

۴- سلاطین در دوره سلجوقیان چگونه بر مردم حکومت می کردند ؟

با ظلم و خود کامگی حکومت می کردند و منتقدان و مخالفان خود را به سختی مجازات می کردند . سلاطین زندگی پر تجملی داشتند و صاحب املاک و ثروت زیادی بودند .

۵- حکومت سلجوقی قدرت و عظمت خود را چگونه به دست آورده بود ؟

با سیاست و کفایت وزیران ایرانی به دست آورده بود .

۶- چرا سلجوقیان ناگزیر بودند برای اداره قلمرو خود از وزیران ایرانی استفاده کنند؟

سلجوقیان مردمانی کله دار و بیابان گرد بودند که با زور شمشیر ، امور سیاسی و نظامی را در اختیار گرفتند ، آنها از شهرنشینی و کشورداری بی خبر بودند و برای اداره قلمرو پهناور خود ناگزیر شدند از وزیران ایرانی استفاده کنند .

۷- عمیدالملک کُندری که بود ؟ وزیر سلطان طغرل بود که نقشی موثر در موفقیت های او داشت .

۸- خواجه نظام الملک که بود ؟

وزیر آلب ارسلان و ملکشاه بود ، او چنان قدرت و نفوذی داشت که کمتر کاری بدون صلاحدید و مشورت او انجام می گرفت .

۹- در دوره سلجوقیان وزیران ایرانی چه نقشی در اداره امپراتوری سلجوقی داشتند ؟

در نتیجه تدبیر و مدیریت این وزیران ، اوضاع اقتصادی و فرهنگی بهتر شد و کشاورزی ، بازرگانی ، صنعت ، هنر و معماری رشد زیادی کرد .

۱۰- یکی از وظایف مهم وزیران در دوره سلجوقی را بنویسید . ؟

تنظیم رابطه ی سلطان با خلیفه و دیگر فرمانروایان

۱۱- دوره سلجوقیان از چه نظر در تاریخ ایران از دوره های برجسته محسوب می شود؟

از نظر گسترش دانش و هنر و ادب .

۱۲- چرا مدارس نظامیه به این نام معروف شدند؟ و این مدارس در کدام شهرها بنا شدند؟

خواجه نظام الملک مدرسی در شهرهای مختلف بنیان گذاشت که همگی آنها نظامیه خوانده می شدند و مهم ترین آنها نظامیه های نیشابور، اصفهان و بغداد بودند.

۱۳- مدارس نظامیه چه ویژگی هایی داشتند؟

در مدارس نظامیه به مدرسان، مدیران و کارکنان نظامیه ها، حقوق پرداخت می شد. این مدارس مقررات خاصی داشتند و استادان و اشگردان با دقت خاصی گزینش می شدند و رقابت شدیدی برای رسیدن به مقام استادی در این مدارس وجود داشت.

۱۴- چه عاملی موجب رواج زبان فارسی در هندوستان شد؟

لشکرکشی های محمود غزنوی و جانشینانش به هندوستان، موجب زبان فارسی در زبان فارسی در آن دیار شد.

۱۵- در ابتدای دوره سلجوقی، نامه ها و فرمان های حکومتی به چه زبانی بود؟

نامه ها و فرمان های حکومتی و دفترهای دیوانی از عربی به فارسی تغییر کرد. به دنبال آن تعداد بیشتری از مورخان و دانشمندان علاقه مند به نوشتن کتاب های خود به زبان فارسی شدند.

۱۶- چرا در دوره سلجوقی شهر و شهرنشینی گسترش یافت؟

به سبب آرامش و رونق بازرگانی.

۱۷- پایتخت های سلجوقیان را نام ببرید؟

ری، نیشابور و اصفهان که پایتخت های سلجوقیان بودند از شهرهای آباد آن دوره محسوب می شدند.

۱۸- در دوره سلجوقی ایرانیان چه ابتکار خاصی در ساختن مساجد به کار می بردند؟

در ساختن مساجد ایرانی ابتکار خاصی به کار رفت و حیاط و چهار ایوان اطراف آن معمول گردید. در ساختن انواع گنبدها، برج ها و مناره ها، کاروانسراها و مدارس نیز الگوهای جدیدی در معماری به کار گرفته شد.

۱۹- نمونه هایی از جلوه های مهم هنر دوره سلجوقی را بنویسید؟

ساختن ظروف سفالین لعاب دار و بدون لعاب و ظروف زرین فام یا طلایی که با نقش و نگارهای مختلف تزئین شده از جلوه های مهم هنر دوره سلجوقی بود.

۲۰- کدام یک از هنرهای ایرانی در دوره سلجوقی گسترش یافت؟

فلزکاری، خوشنویسی، تذهیب و ساختن جلد کتاب از چرم و نقش انداختن بر روی آن نیز گسترش یافته بود.

* در رأس حکومت سلجوقی قرار داشت. (سلطان)

* از مهم ترین مقام های که در عهد سلجوقیان وجود داشت، مقام بود. (وزارت)

* عالم بزرگ ایرانی به نام از استادان نظامیه بود. (امام محمد غزالی)

* شاعر معروف ایرانی به نام از دانش آموختگان مدارس نظامیه بود. (سعدی)

* بزرگ ترین مرکز علمی، ادبی و مذهبی در دوره سلجوقی بود. (خراسان)

* در قرن پنجم و ششم هجری ، زبان که زبان بود نیز در ایران رواج پیدا کرد

. (ترکی - فرمانروایان)

* در قرن پنجم تا هفتم هجری ، آجر کاری و در بناها به اوج زیبایی و شکوفایی رسید . (کاشی

کاری)

* از ابتکارات مهم معماران ایرانی برای تزئین بناها بود . (کاشی کاری)

@motaleatsp95-96